

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoPr/13/2024
Identifikačné číslo spisu:	3521200363
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3521200363.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. W. M., narodeného XX. T. XXXX, G., K. X, zastúpeného Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Páričkova 15, IČO: 47 253 983, proti žalovanej Stredná športová škola, Trenčín, Kožušnícka 71/2, IČO: 00 515 159, zastúpenej advokátmi JUDr. Martin Bartko a JUDr. Silvia Bartková, Trenčín, Piaristická 6667, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. NM-10Cpr/2/2021 a o dovolaní žalovanej proti rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne z 28. novembra 2023 sp. zn. 6CoPr/10/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Novom Meste nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) vo veci o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou rozhodol medzitýmny rozsudkom č. k. 10Cpr/2/2021 - 239 zo 04. augusta 2022 tak, že určil, že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou, založený pracovnou zmluvou z 26. augusta 1985, skončený výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej ako „Zákonník práce“) z 26. augusta 1985 (správne má byť z 02. septembra 2020) doručenou 03. septembra 2020, bol skončený neplatne a medzi sporovými stranami pracovný pomer naďalej trvá. Súd prvej inštancie vec rozhodol aplikáciou ustanovení § 214 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), § 43 ods. 1, § 59 ods. 1, § 63 ods. 1 písm. b), § 63 ods. 2 písm. a) a b), § 77 a článku 2 Zákonníka práce a prílohy č. 1 dodatku č. 2 štátneho vzdelávacieho programu. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v roku 1985 bola medzi žalobcom a žalovanou riadne uzatvorená pracovná zmluva na dobu neurčitú na pozíciu trénera atletiky. Nebolo sporné, že pracovná pozícia žalobcu bola organizačnou zmenou zrušená 19. augusta 2020 a žalobca 02. septembra 2020 odmietol ponuku žalovanej inej vhodnej práce na pozícii odborníka IT, trénera cyklistiky, trénera futbalu, miesto vychovávateľa, miesto vedúceho ekonomických činností, údržbára elektrikára, prácu s počítačom a evidencie došlej pošty, miesto kuchára a školského psychológa. Z hľadiska posudzovania organizačnej zmeny súd nie je oprávnený posudzovať jej platnosť,

keďže táto nie je právnym úkonom, avšak skúma kto ju robí, kedy, či je dostatočne určitá, či sleduje účel, pre ktorý bola prijatá a či je splnená príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a následkami tejto zmeny, ktorými je prepúšťanie zamestnancov. Podľa súdu prvej inštancie z dokazovania vyplynulo, že u žalovanej mali na začiatku školského roka 2020/2021 pôsobiť minimálne traja tréneri atletiky, aj s poukazom na štátny vzdelávací program. Bolo na žalovanej akým spôsobom zabezpečiť prítomnosť trénerov, čo žalovaná dlhodobo zabezpečovala formou pracovných pomerov, čo bol aj prípad žalobcu pôsobiaceho na pozícii trénera atletiky u žalovanej po dobu 35 rokov. Pokiaľ žalovaná prijala organizačnú zmenu za účelom šetrenia finančných prostriedkov tým spôsobom, že donútila žalobcu jeho prácu doteraz vykonávanú v pracovnom pomere ďalej vykonávať formou živnosti, jedná sa o nezákonný postup v hrubom nepomere medzi právami zamestnanca a zamestnávateľa. Dokazovaním bolo preukázané, že u žalovanej bol dostatočný počet žiakov, ktorých mal žalobca trénovať a preto nebolo možné uzavrieť, že by sa žalobca z dôvodu absencie práce stal nadbytočným. O uvedenom podľa súdu prvej inštancie svedčala aj výpoveď svedka W. L. Z. B., ktorý prevzal žiakov po žalobcovi a k čomu si musel vybaviť živnosť. Konanie žalovanej, kedy táto s cieľom ušetriť finančné prostriedky transformuje prevádzkového pracovníka na živnostníka, pričom práca zostala totožná, je rozporné s článkom 2 Zákonníka práce. Na základe uvedeného dospel súd prvej inštancie k záveru, že v danom prípade nedošlo k naplneniu predpokladu výpovedného dôvodu čím je výpoveď žalovanej daná žalobcovi v zmysle § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu rozporu s dobrými mravmi neplatná. Rozhodnutie žalovanej o organizačných zmenách bolo nesporné, avšak nebola naplnená podmienka nadbytočnosti zamestnanca, keďže nebol zabezpečený dostatočný počet trénerov, čím nebola naplnená ani príčinná súvislosť medzi vykonanými organizačnými zmenami a nadbytočnosťou. Súd prvej inštancie preto v súlade s § 214 CSP návrhu sčasti vyhovel formou medzitémneho rozsudku a po právoplatnosti veci sa súd bude zaoberať mzdovými nárokmi žalobcu. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15CoPr/5/2014 z 12. novembra 2014 a tvrdila, že vykonanie určitých prác zamestnávateľovi len osobami v pracovnom pomere žiadny právny predpis neukladá, pričom zvolenie takého spôsobu vykonávania prác, ktorý je z hľadiska ušetrenia finančných prostriedkov pre zamestnávateľa výhodnejší, je znakom dobrého hospodára. Súd prvej inštancie však konštatoval, že uvedené rozhodnutie nie je možné považovať za ustálenú rozhodovaciu prax, pričom súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal najmä z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/171/2018 z 27. júna 2019, sp. zn. 7Cdo/66/2017 z 12. decembra 2018 a sp. zn. 7Cdo/130/2020 z 29. septembra 2021. Súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ zamestnávateľ uvažoval o transformácii svojich zamestnancov na živnostníkov, bolo potrebné toto uskutočniť vzájomným dialógom so zamestnancami a nastavení týchto pravidiel do budúcnosti s novými osobami. Keďže skutkový stav považoval súd prvej inštancie za dostatočne zistený, nepristúpil k výsluchom svedkov p. B., p. K., p. K., p. G., p. Z., výsluchu žiakov a neoboznámil sa s dotazníkom o špecializáciách trénerov. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. novembra 2023 sp. zn. 6CoPr/10/2022 na odvolanie žalovanej napadnutý medzitémny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého medzitémneho rozhodnutia a v celom rozsahu na ne poukázal v zmysle § 387 ods. 2 CSP. K odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná 02. júla 2020 požiadala Trenčiansky samosprávny kraj o zmenu v organizačnej štruktúre školy tak, že v individuálnych športoch žiadala o jedno celé miesto školského trénera na pracovný úväzok, pričom ďalšie pozície trénerov v individuálnych športoch mali byť obsadené formou športového odborníka. V konaní nebolo sporné, kedy žalovaná sama uviedla, že ponúkla žalobcovi pred doručením výpovede aj možnosť vykonávať činnosť športového odborníka pre atletiku ako szčo, čo žalobca odmietol. V konaní zároveň nebolo preukázané, že by sa výkon práv a povinností činnosti športového odborníka podľa § 6 zákona č.

440/2015 Z. z. o športe odlišoval od výkonu práv a povinností trénera atletiky na základe pracovného pomeru. Svedkyňa - riaditeľka žalovanej B. B. R. B. L. B. W. v rámci svojho výsluchu uviedla, že pôsobenie formou športového odborníka by sa líšilo počtom hodín (ten by bol nižší), nemal by nárok na dovolenku ani na príspevok na stravovanie, avšak vo vzťahu k náplni práce nebol uvádzaný žiadny rozdiel a tento nevyplýval ani z práce vykonávanej formou, akou ju vykonáva W. L. Z. B. Výkon práv a povinností športového odborníka síce nie je živnosťou podľa § 3 písm. d) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, avšak podľa zákona č. 440/2015 Z. z. o športe môže byť vykonávaná ako podnikanie alebo aj v pracovnoprávnom vzťahu, či bez pracovnej zmluvy. Pokiaľ preto súd prvej inštancie, ako aj svedkovia označovali túto činnosť ako živnosť, nešlo o nesprávne právne posúdenie veci, čo zároveň pre posúdenie konania žalovanej prijatím rozhodnutia o organizačnej zmene ako rozporného s dobrými mravmi ani nebolo podstatné. Aj činnosť športového odborníka tak môže mať prvky závislej práce. Závažným dôsledkom transformácie pracovného pomeru na výkon činnosti športového odborníka je, že pracovníkom nevznikajú také výhody, ktoré Zákonník práce spája s pracovnoprávnym vzťahom a nepatria im ani výhody zaručené zákonom o dani z príjmov. Odvolací súd uviedol, že preto aj konanie žalovanej spočívajúce v zmene pracovného pomeru jej zamestnanca na túto formu výkonu činnosti športového odborníka, ktorá je zároveň obsahom vykonávaných činností totožná s tým, akú prácu vykonával zamestnanec v pracovnom pomere, sa prieči dobrým mravom v zmysle čl. 2 Zákonníka práce, ako podľa názoru odvolacieho súdu správne uviedol aj súd prvej inštancie, pričom toto nemožno ospravedlniť ani tým, že takýmto spôsobom má dôjsť k efektívnemu využívaniu normatívu na žiaka a predpokladanému ušetreniu finančných zdrojov a to práve na úkor zamestnanca. Odvolací súd ďalej poukázal na výsluch svedka W. L. Z. B., z ktorého vyplynulo, že svedok v septembri 2020 dostal ponuku s tým, že ak chce u žalovanej trénovať, tak musí si otvoriť živnosť, na čo svedok pristúpil a prevzal prácu po žalobcovi. Uvedené taktiež svedčalo tomu, že medzi prácou vykonávanou formou pracovného pomeru a formou športového odborníka nebol žiaden rozdiel. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že žalovaná v minulosti zabezpečovala trénera atletiky výlučne formou pracovného pomeru (žalobca pre žalovanú pracoval 35 rokov). V konaní bolo preukázané, že v danom čase uskutočnenia organizačnej zmeny bola u žalovanej potreba troch trénerov atletiky, ktorú vykonávali p. N., p. B. a žalobca, po ktorom prevzal prácu formou športového odborníka W. L. Z., keďže jeho práca bola obsahovo totožná s pracovným pomerom trénera atletiky. Odvolací súd ďalej uviedol, že bolo nesporné, že počty žiakov boli v rozpore s normatívom štátneho vzdelávacieho programu pre strednú športovú školu, keďže toto žalovaná nepopierala. Námietku žalovanej ohľadom skutočnosti, či vyplýval z dokazovania záver, že bol organizačnou zmenou porušený normatív Ministerstva školstva Slovenskej republiky, vyhodnotil odvolací súd za nedôvodnú.

2.1 Odvolací súd dospel k záveru, že skutočný zámer žalovanej, ktorý sledovala prijatím rozhodnutia o organizačnej zmene č. 1/2020 dňa 19. augusta 2020, preto podľa vykonaného dokazovania nekorešpondoval s deklarovanými cieľmi. Je zrejmé, že žalovaná cieľe organizačného opatrenia iba predstierala, keď jej zámerom bolo na úkor zamestnancov preniesť niektoré náklady s tým, že ak zamestnanec na takúto formu vykonávania rovnakej činnosti nepristúpi, bude mu daná výpoveď z dôvodu nadbytočnosti. Z tohto dôvodu nebola daná ani príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu, keď potreba zabezpečovať tréning žiakov zostávajúcím počtom trénerov aj v zmysle vyššie uvedeného normatívu Ministerstva školstva existovala naďalej, pričom žalobca mohol aj naďalej vykonávať rovnakú činnosť pre žalovanú, avšak formou športového odborníka zjavne v menej výhodnom postavení ako mal dovtedy, keď prácu vykonával na základe pracovného pomeru. Uvedené bolo preukázané svedeckými výpoveďami a listinnými dôkazmi.

2.2 Žalovaná namietla polozenie otázky svedkyni riaditeľky žalovanej p. B. L. na pojednávaní konanom 01. januára 2022. Odvolací súd k danej námietke uviedol, že vyjadrenie riaditeľky žalovanej p. B. L. ohľadom skutočnosti, že podstatou organizačnej zmeny bolo, aby v budúcnosti mohli zamestnávať SZČO trénerov nemalo samo osebe vplyv na závery vyvedené súdom prvej inštancie. Námietka žalovanej, že daná otázka bola položená kapciózne a sugestívne, nevyhodnotil odvolací súd za navádzajúce svedka na odpoveď s tým, že súd prvej inštancie si otázkou iba objasnil a upresnil skutočnosti vyplývajúce z predchádzajúcej výpovede tohto svedka, k čomu výsluch svedka smeroval súčasne s tým, že žalovaná polozenie otázky na predmetnom súdnom pojednávaní nenamietala. Zároveň

aj v prípade nevzatia danej odpovede svedkyne do úvahy považoval odvolací súd fiktívnosť organizačnej zmeny žalovanej za dostatočne preukázané ďalším dokazovaním.

2.3 Odvolací súd vyjadril súhlas s názorom žalovanej, že súd nemôže preskúmať platnosť rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene z hľadiska jeho platnosti ako právny úkon. Súd prvej inštancie však v tomto smere podľa názoru odvolacieho súdu správne vysvetlil rozsah súdneho prieskumu vo vzťahu k rozhodnutiu o organizačnej zmene v bode 31. odôvodnenia svojho rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a na ktoré závery v tejto súvislosti aj poukázal so zdôraznením, že súd prvej inštancie predovšetkým dôsledne skúmal a posudzoval všetky skutkové okolnosti predchádzajúce skončeniu pracovného pomeru a vedúce k nadbytočnosti zamestnanca, na základe ktorých bola konštatovaná neplatnosť skončenia pracovného pomeru, nie neplatnosť organizačnej zmeny. Súd prvej inštancie preto skúmal aj normatívy vyplývajúce z Dodatku č. 2 k štátnemu vzdelávaciemu programu pre strednú športovú školu skupina odborov vzdelávania 74 telesná kultúra a šport, schválený Ministerstvom školstva, vedy a výskumu a športu Slovenskej republiky z 30. novembra 2018, pričom neskúmal súlad rozhodnutia o organizačnej zmene s týmto štátnym vzdelávacím programom, ako namietala žalovaná, na základe čoho nebolo potrebné sa zaoberať ani záväznosťou tohto dokumentu.

2.4 Odvolací súd taktiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalovanej ohľadom nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže preskúmaním veci zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie bol náležite odôvodnený v zmysle § 220 ods. 2 CSP a obsahuje všetky vyžadované náležitosti. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie o fiktívnosti organizačnej zmeny žalovanej, ktorou chcela žalovaná zastrieť svoje skutočné úmysly rozporné s dobrými mravmi, na základe čoho je výpoveď daná žalobcovi podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce neplatná a pracovný pomer žalobcu u žalovanej trvá naďalej. Pokiaľ teda bol vyslovený záver o neplatnosti výpovede, nebolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné zaoberať sa ďalšími námietkami strán sporu, ktoré nemali vplyv na posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. K náhrade trov konania odvolací súd uviedol, že o nich rozhodne súd prvej inštancie v konečnom rozhodnutí.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolateľka považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za arbitrárne a nesprávne, kedy jej odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, čo vidí dovolateľka v nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia, kedy súčasne poukázala na jeho zmätočnosť, nepresvedčivosť nepreskúmateľnosť a vnútornú rozpornosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolateľka za prejav nepreskúmateľnosti rozhodnutia považuje skutočnosť, že odvolací súd len prevzal argumenty súdu prvej inštancie a na podstatné námietky žalovanej nereagoval.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaná v podanom dovolaní kriticky vníma rozhodnutie súdu prvej inštancie, opakovane vymedzuje teoretickoprávne otázky, najmä v oblasti riadneho odôvodnenia rozhodnutia, pričom z obsahu dovolania nevyplýva, prečo sa domnieva, že odôvodnenie rozhodnutia je nedostatočné. Samotné rozhodnutie ako ani obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP a zároveň zdôraznil, že dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, na základe čoho žalobca navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť alebo alternatívne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424

CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľka vyvodila prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, kde namietala predovšetkým nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúce v skutočnosti, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nezaoberali námietkou žalovanej, že súd nie je oprávnený preskúmať, či rozhodnutie žalovanej o organizačnej zmene je alebo nie je v súlade s dodatkom č. 2 štátneho vzdelávacieho programu z 30. novembra 2018. Dovolateľka ďalej namietala, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nešpecifikoval o aký štátny vzdelávací program sa malo jednať čo považuje za neurčité a rovnako tak namietla zistenie, že by u žalovanej boli potrební traja tréneri atletiky vzhľadom na počet žiakov. Dovolateľka ďalej namietla, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s otázkou záväznosti štátneho vzdelávacieho programu. Za neurčité a nepreskúmateľné dovolateľka taktiež označila rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti konštatovania, že bol na škole dostatočný počet žiakov, ktorých mal žalobca trénovať, čomu sa nevenoval ani odvolací súd. Za nesprávne skutkové zistenie, na ktoré nadviazalo nesprávne právne posúdenie dovolateľka považuje ďalej záver, že práca W.. Z. bola práca živnostníka, kde žalovaná poukázala na to, že s W.. Z. bola uzatvorená zmluva o vykonávaní práce športového odborníka, na základe čoho žalovaná šetrí finančné prostriedky. Ďalej dovolateľka opätovne namietla kapcióznou a sugestívnou otázkou položenú na súdnom pojednávaní konanom 01. februára 2022 s tým, že vyjadrila nesúhlas s tvrdením, že otázku mala možnosť namietnuť priamo na súdnom pojednávaní. Dovolateľka má za to, že predmetná otázka viedla súd k záveru o dôvodnosti žaloby. Ďalej za nepreskúmateľné považuje dovolateľka závery súdu o tom, že pre počet žiakov nebol zabezpečený dostatočný počet trénerov, čo malo vplyv na posúdenie nadbytočnosti žalobcu a kde má dovolateľka za to, že skutkové závery nekorešpondujú s vykonaným dokazovaním. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa taktiež nevyjadril k jej argumentom, prečo súdom prvej inštancie označené rozhodnutia Najvyššieho súdu nie je možné aplikovať na daný prípad.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

14. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby a to v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie, s ktorým vzhľadom na potvrdzujúci výrok tvorí rozhodnutie odvolacieho súdu jeden celok.

15. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré jasne zhodnotí skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Vo svetle týchto rozhodnutí aj Najvyšší súd Slovenskej republiky zastáva názor, že nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu.

16. Dovolací súd úvodom zdôrazňuje, že za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd v nadväznosti na dovolateľkou namietané nesprávne právne posúdenie veci naviazané na podľa jej názoru nesprávne skutkové zistenia (týkajúce sa vyhodnotenia, či je pracovná činnosť W.L.. Z. prácou živnostníka), uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je táto námietka právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Dovolací súd na dôvazok zdôrazňuje, že nemožno pripustiť, aby pojem porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP mal byť interpretovaný a uplatňovaný tak extenzívne, že by zahŕňal aj posudzovanie, či je možné činnosť športového odborníka považovať za živnosť alebo nie, pretože by sa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP zamerané na odstraňovanie väd zmatečnosti bez náležitého zákonného základu stalo dovolaním podľa § 421 CSP, ktorého cieľom je náprava nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Popísaný koncept nezodpovedá vôli zákonodarcu vyjadrenej v systematike právnej úpravy dovolania, ako aj v podstate taxatívne vymenovaných dôvodov prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov.

18. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľka opakovane namietala zistené skutkové okolnosti, resp. rozpor skutkového stavu s vykonaným dokazovaním, k čomu dovolací súd uvádza, že zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v čl. 15 Základných princípov CSP a v § 191 CSP vyplýva z

ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a pod.

18.1 V tomto kontexte podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom (dovolací súd je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd), ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní a vyhodnocovaní skutkového stavu rešpektoval ústavnoprosedné zásady, je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa CSP, dovolací súd však pochybenia na strane odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu, ktoré by odôvodnili prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezistil (viď bod 14. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

19. K námietke dovolateľky, že ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nezaoberali námietkou žalovanej, že súd nie je oprávnený preskúmať, či rozhodnutie žalovanej o organizačnej zmene je alebo nie je v súlade s dodatkom č. 2 štátneho vzdelávacieho programu z 30. novembra 2018, kde zároveň súd prvej inštancie nešpecifikoval konkrétne o ktorý štátny vzdelávací program ide, dovolací súd predovšetkým poukazuje na bod 17. a 18. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento jednoznačne vyjadril súhlas s tvrdením žalovanej, že súd nie je oprávnený preskúmať platnosť rozhodnutia zamestnávateľa o organizačnej zmene a súčasne jednoznačne vysvetlil, z akého hľadiska sa zaoberal dodatkom č. 2 štátneho vzdelávacieho programu, z ktorého je zrejmé, že nebol preskúmaný súlad rozhodnutia o organizačnej zmene s daným dodatkom. K námietke, že súd prvej inštancie nešpecifikoval o ktorý štátny vzdelávací program sa jedná dovolací súd poukazuje priamo na bod 1 odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, kde tento konkrétne uviedol štátny vzdelávací program pre strednú športovú školu skupina odborov vzdelávania 74 telesná kultúra a šport, schválený Ministerstvom školstva, vedy a výskumu a športu Slovenskej republiky z 30. novembra 2018, t. j. v obsahovej súslednosti odôvodnenia rozhodnutia je následne jednoznačné, resp. nepochybné, o ktorý štátny vzdelávací program sa jedná, na základe čoho nemožno konštatovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

20. K zvyšným námietkam žalovanej, na ktoré naviazala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie a ktorými konkrétne namietla zistenie, že by u žalovanej boli potrební traja tréneri atletiky vzhľadom na počet žiakov, namietla, že sa súd prvej inštancie nevysporiadala s otázkou záväznosti štátneho vzdelávacieho programu, namietla konštatovanie, že bol na škole dostatočný počet žiakov, ktorých mal žalobca trénovať, namietla kapcióznou a sugestívnou otázkou položenú na súdnom pojednávaní konanom 01. februára 2022, namietla závery súdu o tom, že pre počet žiakov nebol zabezpečený dostatočný počet trénerov a k námietke, kde poukázala na závery Krajského súdu v Prešove uvádzané v rozsudku sp. zn. 15CoPr/5/2014 z 12. novembra 2014 dovolací súd komplexne uvádza, že odvolací súd v nadväznosti na rozhodnutie súdu prvej inštancie dostatočným spôsobom, ako v rozsahu, tak v kvalite, popísal skutkové okolnosti, z ktorých pri posudzovaní veci vychádzal, vysvetlil závery, ku ktorým dospel a ktoré viedli k rozhodnutiu, ktorým potvrdil medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie. Z rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, prečo dospel k záveru o fiktívnosti organizačnej zmeny žalovanej odporujúcej dobrým mravom, na základe čoho nebolo možné dospieť k záveru o nadbytočnosti žalobcu. Dovolací súd predovšetkým poukazuje na závery týkajúce sa totožného obsahu pracovnej činnosti žalobcu pred výpoveďou z dôvodu nadbytočnosti a W.. Z. v pozícii športového odborníka, ktorý prevzal prácu po žalobcovi (bod 11. až 16. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu), čo bolo zásadným zistením majúcim vplyv na rozhodnutie vo veci samej. V kontexte námietok

žalovanej, ktoré podľa jej tvrdenia majú mať za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd opätovne poukazuje na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení z 23. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04, v zmysle ktorých všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Dovolací súd nedospel k záveru o podstatnom význame námietok žalovanej na rozhodnutie vo veci samej, kedy potreba osoby na vykonávanie činnosti trénera atletiky po výpovedi danej z dôvodu nadbytočnosti žalobcovi bola priamo preukázaná skutočnosťou, že predmetnú činnosť formou športového odborníka prevzal W.. Z.. Namietaná kapciózna a sugestívna otázka bola taktiež dostatočne vysvetlená odvolacím súdom (bod 16. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu) a ktorá sama o sebe nemala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

21. Dovolací súd záverom poukazuje na skutočnosť, že organizačná zmena zamestnávateľa, kedy účelom organizačnej zmeny je šetrenie finančných prostriedkov na úkor zamestnancov (nevznikajú im také výhody, ktoré Zákonník práce spája s pracovnoprávnym vzťahom a nepatria im ani výhody zaručené zákonom o dani z príjmov) a to formou transformácie pracovných vzťahov zamestnancov na živnosti spôsobom, kedy zamestnanec, ktorý s požadovanou transformáciou nesúhlasí, bude prepustený výpoveďou, je fiktívnou organizačnou zmenou zastierajúcou skutočné úmysly zamestnávateľa rozporné s dobrými mravmi. Uvedené je konaním v súčasnosti označovaným ako „švaresystém“.

21.1 Dobré mravy sú v pracovnoprávných vzťahoch chápané ako základné etické a morálne princípy, ktoré ovplyvňujú konanie zmluvných strán. Ak zamestnávateľ účelovo ukončil pracovný pomer, aby sa vyhol povinnostiam vyplývajúcim z pracovného práva (napr. plateniu odvodov, zodpovednosti za zamestnanca a pod.) a nahradil pracovný vzťah vzťahom obchodnoprávnym alebo živnostenským, je takéto konanie považované za neetické alebo v rozpore s dobrými mravmi, najmä ak bolo primárne motivované obchádzaním zákonných povinností. Ak zamestnanec bol nútený zmeniť svoj status na živnostníka a pokračovať v činnosti, ktorá sa charakterom podobalo závislej práci, môže to znamenať, že zamestnávateľ zneužil svoje postavenie a narušil rovnováhu v právach a povinnostiach voči zamestnancovi. Takéto správanie je kvalifikované ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. V rámci organizačných zmien môže zamestnávateľ pristúpiť k ukončeniu pracovného pomeru, ak sú splnené podmienky Zákonníka práce. Avšak ich účelovosť (napr. vyhnutie sa povinnostiam voči zamestnancovi) je posudzovaná ako účelové obchádzanie zákona.

22. Po preskúmaní celého spisu v nadväznosti na dovolacie námietky dovolací súd teda nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o taký extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorý by bol dôvodom prípustnosti dovolania žalovanej. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľky, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v preskúmvanej veci avšak o taký prípad nejde.

23. Dovolací súd má preto za to, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a žalovaná neopodstatnene namieta vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

24. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.